

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Lidens skola i
Sundsvalls kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Lidens skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Lidens skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolans jämställdhetsarbete samt vid behov fatta beslut om utvecklingsinsatser för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **27 oktober 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:5722) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Uppföljning och analys

Skolans rektor arbetar systematiskt för att utveckla verksamheten genom att följa upp kunskapsresultat, undervisningens genomförande och hur skolans värdegrundsarbete integreras i undervisningen och utifrån det identifiera vilka insatser som behöver genomföras.

Rektorn startade för ett antal år sedan ett system för utvärdering och uppföljning som lärarna och rektorn nu arbetar efter. Systemet för utvärdering och uppföljning, tillika skolans kvalitetsarbete, utgår från ett antal färdiga frågeställningar som lärarna resonerar kring på arbetslagsnivå. Försteläraren har fått i uppdrag att leda uppföljningsarbetet. Arbetslaget dokumenterar sina diskussioner och lämnar till rektorn som sammanställer och återkopplar. Inom ramen för skolans kvalitetsarbete finns lärarnas prognosarbete samt deras egna så kallade "Överenskommelser". Lärarna ska inför varje nytt läsår sätta upp mål för sin undervisning, baserat dels på resultaten från läsåret innan och dels på lärarens reflektioner över den egna undervisningen. Prognosarbetet sker en gång per termin och innefattar lärarnas bedömningar av elevernas utveckling samt genomgång av dessa tillsammans med rektorn och elevhälsan. Efter höstens prognosarbete ska lärarna vid behov justera de mål de satt upp för den egna undervisningen. Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling innefattar även rektorns genomgång av satta betyg som rektorn jämför med prognosarbetet och lärarnas egna överenskommelser.

Genom samtal, observationer och enkäter följer rektorn upp hur elever och personal upplever den sociala miljön samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. För ett antal år sedan var det mycket skadegörelse på skolan samt ett utmanande beteende bland elever. Det var enligt rektorn en av anledningarna till att de inledde ett utvecklingsarbete som bland annat handlar om ledarskap och bemötande och syftar till att stärka ett positivt beteendestöd och rektorn uppger att de kan se en förbättring i form av minskad skadegörelse och även ett förändrat förhållningssätt hos personalen avseende hur de ska bemöta och hantera störande beteende hos elever. Rektorn följer undervisningens genomförande genom klassrumsbesök och samtal med lärare.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom ett tydligt system för uppföljning och genom att kommunicera gällande arbets- och förhållningssätt samt genom en organisation som möjliggör samverkan och utveckling. Det finns också en plan för hur nya och obehöriga lärare ska introduceras och stöttas.

Det system för uppföljning av undervisningens genomförande, av kunskapsresultaten och av skolans värdegrundsarbete som beskrivits ovan ger rektorn inblick i verksamheten samt möjlighet att skapa sig en bild av i vilken grad det sker ett lärande i organisationen.

Rektorn har gett lärarna förutsättningar till samverkan genom att organisera för både arbetslagsträffar och arbetsplatsträffar samt för möten mellan pedagogerna och elevhälsans kompetenser. Rektorn sätter agendan för arbetsplatsträffar men inte för arbetslagsträffarna, vilket lärarna gör själva. Vid arbetslagsträffarna avhandlas det som är aktuellt för tidsperioden, exempelvis kan de planera inför en kommande aktivitet eller om det tillfälligt är extra stökigt bland eleverna så blir det ett fokus. Lärarna som undervisar de lägre årskurserna har dock haft begränsade möjligheter att diskutera pedagogiska frågor vid arbetslagsträffarna, bland annat på grund av att flera mötestillfällen under den senaste tiden har fått prioriteras bort.

Jämställdhetsarbete

Ett visst jämställdhetsarbete genomförs på skolan men det är framförallt enskilda lärare som genomför olika insatser i sin undervisning. Det finns inte ett övergripande jämställdhetsarbete, under ledning av rektorn, som utgår från vilka behov som finns på skolan. Rektorn tar inte på ett tydligt sätt reda på hur lärarna arbetar med dessa frågor eller vilka eventuella behov av kompetensutveckling de har. Frågorna är delvis uppe till diskussion vid konferenser, bland annat i samband med analyser av pojkars och flickors kunskapsresultat. Vid dessa genomgångar och analyser kan

pedagogerna reflektera över om de ger olika förutsättningar i undervisningen eller om de bemöter pojkar och flickor olika. I övrigt har inte några djupare analyser av pojkars och flickors förutsättningar genomförts. Det finns uppfattningar bland personalen att jämställdhetsrelaterade frågor inte är en så stor fråga just på den egna skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolans jämställdhetsarbete samt vid behov fatta beslut om utvecklingsinsatser för att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det saknas ett övergripande och strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Granskningen visar att lärarna genom olika insatser i undervisningen håller jämställdhetsfrågorna levande men då de insatser som genomförs inte är tydligt kopplade till vilka behov som finns på skolan eller vilka behov av exempelvis kompetensutveckling lärarna har så saknas ett övergripande jämställdhetsarbete som utgår från vad skolan behöver.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Rektorn bör i samband med det också följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs samt säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner. För mer stöd i arbetet hänvisas till Skolverkets stödmaterial Leda jämställdhetsarbete¹.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

¹ Skolverket (2024) Stödmaterial Leda jämställdhetsarbete.
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/vardegrund-och-arbetsmiljo/leda-jamstalldhetsarbete#h-Rektornsansvar> (2025-02-13)

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av observationer och inkommen dokumentation.

Variation, målfokus och aktivt lärarstöd

Lärarna arbetar på olika sätt för att variera undervisningen. I ämnet svenska på lågstadiet sker det exempelvis genom att eleverna får variera mellan olika typer av skrivuppgifter. En lärare använder mycket utepedagogik, bland annat när hon undervisar i engelska. På högstadiet kan eleverna få varva mellan att jobba enskilt, i par och hela klassen tillsammans. Dessutom får eleverna möjlighet att diskutera tillsammans. Det finns även möjligheter till variation utifrån de läromedel som lärarna använder i undervisningen. Observationerna på högstadiet visar mindre variation jämfört med observationerna på låg- och mellanstadiet. En lärare på högstadiet uppger att de inte hinner arbeta laborativt i den utsträckning hon skulle önska eftersom ämnet enligt kursplanen har så mycket stoff de måste gå igenom.

Mål med lektionerna förmedlas skriftligt och/eller muntligt vid de flesta lektioner och ibland får eleverna i slutet av lektionen genomföra en förenklad utvärdering av i vilken utsträckning de tycker att målen uppnåddes. Inför nya arbetsområden kopplar några lärare lektionernas innehåll tydligare till ämnets syfte i kursplanen.

Lärarna använder en lektionsstruktur med inledande genomgång och vid behov repetition. När eleverna arbetar med aktuella uppgifter finns lärarna tillgängliga för att ge stöd och instruktioner.

Stimulans och utmaning

Lärarna arbetar på olika sätt för att anpassa undervisningen och för att kunna möta eleverna på deras respektive nivåer. I undervisningsmaterialet finns uppgifter på olika nivåer och några lärare tar fram extra material till de elever som kommit långt. Exempelvis riktar en lärare stöd till vissa elever utifrån deras behov under den stund på morgonen när eleverna har enskild läsning. Det är i första hand de elever som behöver mer stöd för att klara målen som lärarna hinner ägna sig åt.

Elevers delaktighet

Eleverna får – i förhållande till sin ålder och mognad – möjlighet att påverka undervisningen samt att utvärdera den. De yngre eleverna kan exempelvis få välja att måla när de lyssnar på en text och de får svara på frågor om vad de tyckt om en lektion, de kan visa genom ”tummen upp eller ner”. De äldre eleverna har exempelvis fått besvara frågor om vad de tycker om olika lektioner och vad de tycker att lärarna kan förbättra. Eleverna har också fått möjlighet att välja vad de ska arbeta med samt påverka när ett prov ska genomföras. Eleverna får även vissa möjligheter att reflektera över sitt eget lärande genom att se sin progression, bland annat genom att jämföra tidigare arbetsuppgifter med aktuella arbetsuppgifter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av observationer och inkommen dokumentation.

Studiero och lugn miljö

Skolans personal arbetar samlat i syfte att skapa och upprätthålla studiero i klassrummen. De har bland annat tagit fram förväntningar på hur det ska vara i klassrummen. Förväntningarna har förankrats hos eleverna och de dokument där förväntningarna framgår finns tillgängliga i alla klassrum. Elevernas upplevelse av studieron följs upp regelbundet och åtgärder vidtas vid behov.

Lärarna på samtliga stadier arbetar också med tydliga lektionsstrukturer för att bland annat skapa goda förutsättningar för studiero. Lärarna påminner eleverna om vad de kommit överens om för att få till en lugn miljö, men i vissa klasser kan det vara mer ansträngande än i andra när det gäller att få alla elever att motsvara förväntningarna.

Arbete för trygghet

Skolans personal arbetar på ett medvetet sätt för att skapa trygghet på skolan. Elevernas upplevda trygghet följs regelbundet upp och åtgärder vidtas vid behov. Det finns ett trygghetsteam som träffas regelbundet och ser över vad som eventuellt behöver genomföras för att studiemiljön ska upplevas lugn och trygg. Det finns även ett nolltoleranssteam som består av både personal och elever. Eleverna har där i uppdrag att vara kamratstödare och i den rollen samordnar de bland annat roliga aktiviteter för grupper av elever. Skolan arbetar också med arrangemang, såsom exempelvis friluftsdagar och andra utflykter, som genomförs över årskursgränserna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering av bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Diskussion och analys

Rektorn analyserar bedömningar, omdömen och betyg i syfte att identifiera eventuella avvikelser. Rektorn har bland annat analyserat lärarnas bedömningar och sett avvikelser som lärare ombetts förklara. Rektorn jämför även betyg på nationella prov med terminsbetyg och de avvikelser rektorn upptäckt ber hon ansvarig lärare motivera.

Kvalitetssäkring av bedömningar

Rektorn ger lärarna möjligheter att kvalitetssäkra sina bedömningar genom samverkan. Lärarna använder vid bedömning olika tillgängliga bedömningsstöd och bedömningsinstruktioner. På initiativ av skolans huvudman har ett antal skolor i skolområdet inlett en samverkan för att gemensamt arbeta med bedömningsfrågor och för att utarbeta ett arbetssätt inom skolområdet. Två träffar hade genomförts vid tidpunkten för granskningsbesöket. Lärarna träffades då i mindre grupper och diskuterade bedömningsfrågor under ledning av rektorerna. Inom Lidens

skola är dock möjligheterna för lärarna till samverkan och gemensamma bedömningsdiskussioner mer begränsade. Enligt rektorn finns utrymme på konferenstid men flera lärare uttrycker att de i praktiken sällan genomför ett gemensamt bedömningsarbete och att flera möjligheter till ett sådant skulle vara värdefullt. Lärarna tar på egna initiativ vid behov hjälp av varandra i samband med bedömningar.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström. I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Britta Seeger (föredragande), Johanna Salomonsson och Robert Sondell deltagit.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Fyra gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan och dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 3 och 4 december 2024. Intervju med elevhälsan genomfördes via länk den 5 december och en intervju med rektorn genomfördes den 6 december. Besöket och samtliga intervjuer genomfördes av Johanna Salomonsson och Britta Seeger.

Lidens skola bedriver verksamhet i förskoleklass samt i grundskolans årskurs 1 till och med 9. Aktuell granskning fokuserar på årskurs 1–9. I dessa årskurser är 131 elever inskrivna. Antal undervisande lärare på skolan är 27 och av dem är 18 legitimerade. Skolan leds av en rektor.